

4. Η διάδοση του Χριστιανισμού στους Μοραβούς και τους Βουλγάρους

A. Ο ΕΚΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΜΟΡΑΒΩΝ

Με ποια αφορμή το Βυζάντιο αναλαμβάνει τον εκχριστιανισμό των Σλάβων; Πώς ερμηνεύεται διπλωματικά τόσο από την πλευρά των Μοραβών όσο και από την πλευρά των Βυζαντινών;

Ο εκχριστιανισμός των Σλάβων, ένα από τα μεγαλύτερα επιτεύγματα του βυζαντινού πολιτισμού, ξεκίνησε από τη Μοραβία. Ο ηγεμόνας αυτής της χώρας Ραστισλάβος ζήτησε από το Βυζάντιο ιεραποστόλους, για να διδάξουν στο λαό του τον Χριστιανισμό (862/3).

Επιθυμούσε να στηριχτεί στο Βυζάντιο, για να αντισταθμίσει την απειλή των Γερμανών και των Βουλγάρων.

Ο αυτοκράτορας Μιχαήλ Γ΄ και ο πατριάρχης Φώτιος αντιλήφθηκαν τα οφέλη της πρότασης του Ραστισλάβου. Το Βυζάντιο 1. θα μπορούσε να επεκτείνει την επιρροή και 2. την πνευματική του ακτινοβολία στην κεντρική Ευρώπη.

Ποιο ήταν το έργο των αδελφών Μεθοδίου και Κωνσταντίνου (Κυρίλλου);

Η αποστολή του εκχριστιανισμού των Σλάβων ανατέθηκε στους δύο αδελφούς από τη Θεσσαλονίκη, Μεθόδιο και Κωνσταντίνο (που αργότερα πήρε το μοναστικό όνομα Κύριλλος). Ήταν έμπειροι διπλωμάτες και γνωστοί λόγιοι και γνώριζαν άριστα τη σλαβική και άλλες γλώσσες.

Οι δύο αδελφοί έφτασαν στη Μοραβία το θέρος του 863. Ο Κωνσταντίνος δημιούργησε ένα **σλαβικό αλφάβητο** που απέδιδε όλες τις φωνητικές ιδιαιτερότητες της σλαβικής. Ο Κωνσταντίνος δεν αρκέστηκε σ' αυτό, αλλά **απέδωσε στα σλαβικά τη Θεία Λειτουργία και τα ιερά βιβλία**.

Η χρήση της σλαβικής διευκόλυνε τους Μοραβούς να κατανοήσουν το κήρυγμα και τη λειτουργία και εξασφάλισε τεράστια επιτυχία στο ιεραποστολικό έργο.

Οι δύο αδελφοί **οργάνωσαν τη σλαβική εκκλησία** (863-866) και μύησαν τους Σλάβους στο πολιτιστικό σύστημα των Ελλήνων και του Χριστιανισμού

B. ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΚΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ

Ποια ήταν η σημασία του εκχριστιανισμού των Σλάβων;

- Η χρήση της σλαβικής διευκόλυνε τους Μοραβούς να κατανοήσουν το κήρυγμα και τη λειτουργία και εξασφάλισε τεράστια επιτυχία στο ιεραποστολικό έργο.
- Οι δύο αδελφοί **οργάνωσαν τη σλαβική εκκλησία** (863-866) και μύησαν τους Σλάβους στο πολιτιστικό σύστημα των Ελλήνων και του Χριστιανισμού.
- Ο εκχριστιανισμός συντέλεσε επίσης στην **ενότητα των Σλάβων**, καθώς ενίσχυσε την κοινότητα της φυλής με την κοινότητα της πίστης.

Γ. Ο ΕΚΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ

Ποια διπλωματικά γεγονότα σημάδεψαν τον εκχριστιανισμό των Βουλγάρων; Ποια γεγονότα συντέλεσαν στην αποξένωση των δύο μεγάλων εκκλησιών (Ρώμης-Κωνσταντινούπολης);

Στο ζήτημα του εκχριστιανισμού των Βουλγάρων η βυζαντινή εκκλησία συγκρούστηκε με τον πάπα, ο οποίος επιδίωκε την επέκταση της ρωμαιοκαθολικής εκκλησίας στην άμεση γειτονιά του Βυζαντίου. Ο βυζαντινός στρατός υποχρέωσε το βούλγαρο ηγεμόνα Βόρη να δεχτεί τον Χριστιανισμό από την Κωνσταντινούπολη και να βαπτιστεί μάλιστα ο ίδιος με ανάδοχο (=νονό) τον αυτοκράτορα Μιχαήλ Γ΄ (864).

Ωστόσο, λίγο αργότερα με πρόσκληση του Βόρη, ο πάπας έκανε νέα επέμβαση στα ζητήματα της Βουλγαρικής Εκκλησίας. Τότε ο πατριάρχης Φώτιος, υπερασπιζόμενος την ανεξαρτησία της βυζαντινής εκκλησίας και τα ζωτικά συμφέροντα του Βυζαντινού Κράτους, κατήγγειλε την επέμβαση της Ρώμης στη Βουλγαρία και κατηγόρησε τη ρωμαϊκή εκκλησία για λειτουργικά και δογματικά λάθη.

Η **σύνοδος του έτους 867** αναθεμάτισε τον πάπα, απέρριψε το δόγμα **περί εκπορεύσεως του Αγίου Πνεύματος και εκ του Υιού** (filioque) και καταδίκασε την επέμβαση της Ρώμης στη Βουλγαρία. Με απόφαση της **συνόδου του 870** η εκκλησία της Βουλγαρίας υπάχθηκε οριστικά στη δικαιοδοσία του πατριαρχείου Κωνσταντινούπολης.

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

Μία από τις βασικές διαφορές μεταξύ των Ορθοδόξων και των Φραγκολατίνων είναι η διδασκαλία περί του Αγίου Πνεύματος, το λεγόμενο **Filioque**. Οι Φραγκολατίνοι προσέθεσαν στο Σύμβολο της Πίστεως την φράση αυτή, ότι δηλαδή το Άγιον Πνεύμα εκπορεύεται από τον Πατέρα και τον Υιόν (Filioque), αλλοιώνοντας έτσι τον λόγο του Χριστού και την διδασκαλία των Πατέρων της Εκκλησίας, σύμφωνα με την οποία το Άγιον Πνεύμα εκπορεύεται μόνο από τον Πατέρα. Πάτα τον επόμενο σύνδεσμο για να εντοπίσεις τις διαφορές των δύο εκκλησιών.

<http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9641>

Πατήστε εδώ να μάθετε την ιστορία ενός καλόγερου από το Βυζάντιο.

<http://www.fhw.gr/projects/theodoros/gr/index.html>